

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ директора ХК ДУТ
від 31 серпня 2018 року №89 -у

Д.О. Корсаков
8.2018

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІНСТРУКТАЖУ
З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ХАРКІВСЬКОГО КОЛЕДЖУ ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ

ВСТУПНИЙ ІНСТРУКТАЖ
З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ УЧНІВ
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1. Загальні положення.

1.1. Правила вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності здобувачів вищої освіти ХК ДУТ під час освітнього процесу в Коледжі поширюються на всіх учасників освітнього процесу під час перебування в Коледжі та на його території.

1.2. Правила вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності здобувачів вищої освіти ХК ДУТ розроблені відповідно до Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про охорону праці», відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого Наказом МОН від 26.12.2017 № 1669, Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005р. №15, Наказу Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 21.12.93 р. № 132 «Про Порядок опрацювання і затвердження роботодавцем нормативних актів з охорони праці, що діють на підприємстві».

1.3. Усі учасники освітнього процесу повинні знати правила надання першої (долікарської) допомоги при характерних ушкодженнях.

2. Загальні відомості про навчальний заклад, його структуру (кабінети, лабораторії, майстерні, спортзали тощо). Види та джерела небезпеки в навчальних приміщеннях, на спортивних майданчиках, навчально-дослідних ділянках тощо.

2.1 Харківський коледж Державного університету телекомунікацій розташований за адресою: вулиця Кооперативна, 7, Харків, Харківська область, 61000.

2.2. Час початку і закінчення занять встановлюється директором. Початок освітнього процесу о 8 год. 30 хв. Усі здобувачі вищої освіти повинні приходити за 15 хвилин до початку занять.

2.3. Виконання вимог правил безпеки життєдіяльності здобувачами вищої освіти є обов'язковим під час проведення занять у навчальних кабінетах, кабінетах підвищеного ризику. Усі кабінети підвищеного ризику (кабінет фізики, хімії, біології та інформатики), а також спортивний майданчик та спортивна зала є об'єктами небезпеки, тому необхідно дотримуватись правил безпеки життєдіяльності під час освітнього процесу. Виконувати настанови викладача та бути одягненим у відповідний одяг. У кабінетах фізики та хімії здобувачам вищої освіти забороняється працювати із реактивами, електричними й іншими нагрівальними приладами без дозволу викладача. Забороняється використовувати електроприводи із пошкодженою ізоляцією, зберігати біля них легкозаймисті рідини, обгортати папером або тканиною електричні лампи, клеювати ділянки електропроводки легкозаймистою тканиною, папером, працювати, на несправному обладнанні. Під час практичних і лабораторних занять у кабінетах підвищеного ризику виконувати лише ту роботу, з якої пройдено інструктаж, чітко дотримуючись вимог інструкцій з охорони праці. У хімічній лабораторії в разі виявлення запаху газу повідомити викладача.

2.4 Для підлітків віком 16-17 років встановлені такі граничні норми переміщення та підіймання вручну важких речей: для юнаків – 12,6 кг., для дівчат – 6,3 кг.

3. Загальні правила поведінки під час освітнього процесу. Обставини та причини найбільш характерних нещасних випадків, що сталися в навчальних закладах.

3.1. Здобувачі вищої освіти зобов'язані виконувати вимоги з безпеки життєдіяльності, передбачені відповідними правилами й інструкціями, дотримуватися дисципліни, навчатись сумлінно.

3.2. Здобувачі вищої освіти зобов'язані берегти інвентар, обладнання, матеріали, навчальні посібники тощо, бережливо ставитись до майна Коледжу.

3.3. Здобувачі вищої освіти зобов'язані сумлінно дотримуватися правил особистою гігієни та санітарних норм на місці навчання.

3.4. Виконувати лише ту роботу, яку доручив педагогічний працівник після прослуханого інструктажу.

3.5. Не входити до навчального кабінету й не виходити з нього без дозволу педагогічних працівників. Не залазити на підвіконня. Не бігати, не штовхатись, не кричати на перервах, а також під час освітнього процесу. Не перехилятися через перила, не спускатися перилами сходів.

3.6. Забороняється провокувати словами, рухами агресивну поведінку, яка може призвести до бійки під час освітнього процесу. Не допускати грубощів, образ, використання ненормативної лексики, застосування протиправних дій у вирішенні конфліктних ситуацій до оточуючих.

3.7. Не приносити до Коледжу небезпечні предмети (різучі, колючі, вибухові, вогнебезпечні предмети, газові балончики, петарди тощо.)

3.8. Не палити, не вживати алкогольних напоїв, наркотичних речовин на території Коледжу.

3.9. Не виносити із Коледжу цінності.

3.10. Перебування у Коледжі в шортах, пляжному одязі категорично заборонено.

3.11. Співпрацювати з адміністрацією Коледжу щодо створення безпечних умов для навчання (повідомляти про всі недоліки, які можуть призвести до небезпеки життєдіяльності під час освітнього процесу.)

4. Вимоги пожежної безпеки в закладі вищої освіти.

4.1 Кожен здобувач вищої освіти зобов'язаний знати і точно виконувати правила пожежної безпеки, а в разі виникнення пожежі, не панікуючи, виконувати вимоги інструкції та вказівки дорослих щодо виходу в безпечне місце від вогню.

4.2 Забороняється використовувати у Коледжі джерела відкритого вогню, палити у приміщеннях та на території Коледжу.

4.3 На території Коледжу не дозволяється розкладання вогнищ, спалювання сміття, відходів, пакувальних матеріалів.

4.4 Під час навчальних занять, масових заходів заборонено наближатися до електроприладів, музичної апаратури, які живляться електрострумом. У разі виявлення обірваних проводів, неізольованої проводки, іскріння проводки негайно

повідомити це класного керівника, а в разі його відсутності будь-якого іншого працівника Коледжу.

4.5 Заборонено збиратися під час проведення масових заходів, перерв біля проходів, на входах і виходах у приміщення вестибюлю Коледжу. Не загороджувати предметами проходи, залишати постійно їх вільними для здійснення евакуації в разі надзвичайної ситуації.

4.6 У разі виникнення пожежі або аварійної ситуації:

- негайно повідомити про це класного керівника, а в разі його відсутності будь-якого іншого працівника Коледжу;

- після евакуації вишикуватись у зазначеному місці і під час переклички зазначити свою присутність для обліку. Нікуди не йти після евакуації без дозволу адміністрації Коледжу;

- якщо непередбачувана ситуація виходить з під контролю дорослих, терміново зателефонуйте за номером 101, повідомте про пожежу або аварійну ситуацію, назвіть своє прізвище, ім'я та адресу, номер свого телефону або закладу. Коротко опишіть ситуацію: кількість людей, відкритий чи закритий вогонь, стан диму.

4.7 Правила поведінки під час пожежі в закладі вищої освіти у випадку, коли поруч зі здобувачами вищої освіти немає дорослих:

Пожежа в аудиторії, гуртожитку, приміщенні закладу вищої освіти, в якому ти знаходишся:

- якщо можеш вийти з аудиторії через двері, рятуйся сам і допоможи іншим;

- якщо вихід перекрито вогнем, але ти знаходишся не вище другого поверху або поряд є дерево чи пожежна дробина, вибирайся з приміщення через вікно;

- під час пожежі не можна ховатися в глухі кути, під парти, шафи у коморі тощо;

- захищай органи дихання та закрий щілини під дверима (краще вологими ганчірками);

- подавай сигнали рятувальникам.

Пожежа в коридорі закладу вищої освіти:

- перш ніж визирнути в коридор торкнися тильною стороною долоні ручки вхідних дверей. Якщо вона гаряча, не відчиняй, там пожежа;
- якщо ручка дверей холодна, визирни в коридор. Якщо там вогонь та багато диму, зачини двері;
- якщо диму небагато, але він іде знизу, це означає, що пожежа на нижніх поверхах. Не спускайся вниз, зайти в аудиторію, зачини двері, чекай на допомогу рятувальників;
- якщо неможливо залишити приміщення і в тебе є мобільний зв'язок, зателефонуй за номером 101, щоб повідомити про себе. Зачинися в приміщенні з виходом до вікна;
- якщо пожежа сталася поверхом вище, попередньо захистивши органи дихання, спускайся вниз сходами.

5 Радіаційна безпека, дії в разі надзвичайних ситуацій природного і технічного характеру.

5.1 Про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій радіоактивного, хімічного, бактеріологічного зараження, катастрофічного затоплення й інших видів небезпеки отримаєте сповіщення від місцевого штабу ЦЗ, а також від класного керівника.

5.2 У разі виникнення надзвичайної ситуації чітко виконувати команди та інструкції класного керівника, медичних робітників, адміністрації Коледжу.

5.3 Категорично забороняється підходити до вікон, якщо евакуація не була здійснена із приміщення Коледжу й вони загерметизовані, не відкривати їх.

5.4 Не вживати воду та їжу, яка не була організована працівниками Коледжу. Вода в крані, а також їжа, яка перебувала на ураженому повітрі, може бути заражена.

5.5 Якщо в приміщення, де ви перебуваєте надходить уражене повітря через щілини, незакриті вікна, слід негайно про це повідомити класного керівника, адміністрацію.

5.6 Якщо в приміщенні, де ви перебуваєте, наявне забруднення ртуттю, слід негайно відійти від зараженого місця, нічого не чіпати руками та повідомити про це класного керівника, адміністрацію Коледжу.

5.7 Під час виникнення загрози затоплення чітко виконувати розпорядження і команди класного керівника, адміністрації: перебувати в зазначеному місці й слідкувати за тим, щоб була відключена електрика й вода в приміщені, у якому перебуваєте. У разі визначення цих порушень одразу повідомити дорослих.

5.8 У разі снігових буревіїв, ураганів, смерчів та інших стихійних лих чітко виконувати розпорядження й команди класного керівника, адміністрації: перебувати в зазначеному місці. Категорично забороняється підходити до вікон і дверей, відкривати їх. Чітко виконувати команди дорослих щодо евакуації.

5.9 У разі надзвичайних ситуацій епідемічного характеру мати при собі ватно-марлеву пов'язку; не давати засоби особистої гігієни в чуже користування; користуватись особистим посудом, питною водою та ємностями для пиття; частіше перебувати на свіжому повітрі й уживати заходи з попередження інфекційних захворювань.

5.10 У разі виникнення землетрусу й обвалу будови закладу діяти за такими правилами:

- покликати на допомогу;
- якщо хтось відгукнувся, повідомити місце перебування і що сталося;
- спокійно чекати, поки розберуть завал;
- якщо ніхто не чує, спробувати вивільнити руки й ноги;
- роздивитись, якими предметами завалений;
- якщо вони не надто важкі, обережно розбирати завал. Намагатися не зачепити те, на чому все тримається;
- якщо не видно, чим завалений, або предмети, які на Вас впали дуже важкі, терпляче кликати на допомогу кілька годин;
- якщо ніхто не чує, все-таки спробувати розібрати завал;
- звільнившись, оглянути себе. Якщо необхідно, надати собі першу допомогу: зупинити кровотечу, зафіксувати зламану кінцівку;
- якщо не зможете вирватися з будинку, намагайтеся сповістити про себе (якщо є можливість, скористайтесь телефоном мобільного зв'язку, стукайте по трубах опалення, голосно кличте на допомогу);
- очікуючи допомоги, намагайтеся уникнути переохолодження: постеліть щось на підлогу, ляжте на бік підклавши під себе руку, коліна підтягніть до грудей.

6 Безпека дорожнього руху. Поведінка на вулиці, знайомство з правилами дорожнього руху.

6.1. Здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- вчити на заняттях ОБЖ, виховних годинах правила дорожнього руху й неухильно дотримуватись їх та інших нормативних актів з питань безпеки дорожнього руху;

- створювати безпечні умови для дорожнього руху, не задавати своїм діям або бездіяльністю шкоди підприємствам, установам, закладу освіти, іншим фізичним особам;

6.2 Здобувачі вищої освіти під час знаходження на вулиці за межами Коледжу зобов'язані:

- рухатися тротуарами, пішохідними або велосипедними доріжками, узбіччями, а в разі їхньої відсутності - краєм проїжджої частини автомобільної дороги чи вулиці;

- перетинати проїжджу частину автомобільної дороги, вулиці на пішохідних переходах, а в разі їх відсутності – на перехрестях по лінії тротуарів і узбіч. Обов'язково без навушників та не розмовляючи телефоном;

- керуватися сигналами регулювальника та світлофора (переходити тільки на зелене світло для пішохода) в місцях, де дорожній рух регулюється;

- не затримуватися і не зупинятися без потреби на проїжджій частині автомобільної дороги, вулиці та залізничному переїзді;

- не переходити проїжджу частину автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів безпосередньо перед транспортними засобами, що наближаються, поза пішохідними переходами за наявності роздільної смуги, а також у місцях, де встановлені пішохідні чи дорожні огороження;

- не виходити на проїжджу частину із-за нерухомого транспортного засобу або іншої перешкоди, що обмежує видимість, не переконавшись у відсутності транспортних засобів, що наближаються;

- здійснювати посадку в транспортний засіб лише зі спеціального майданчика, а в разі його відсутності – з тротуару чи узбіччя;

- не відволікати увагу водія від керування транспортним засобом.

7. Побутовий травматизм. Попередження та дії в разі нещасних випадків у побуті.

7.1 Термін “травма” означає тілесне пошкодження. Травматизм - сукупність раптово виниклих ушкоджень людини.

Побутовий травматизм - це ушкодження, які підлітки отримали вдома. Ушкодження при цьому найрізноманітніші, але найнебезпечніші з них це опіки полум'ям, хімічними речовинами і падіння з висоти.

7.2 Принципи запобігання побутового травматизму різноманітні, але головною і надійною з них є - систематичне виховування у підростаючому поколінні обачливості та обережності, особливо при поводженні з вогнем і небезпечними приладами. Потрібно застерігати підлітків від пустощів на балконах, драбинах, деревах.

7.3 Факт ушкодження здоров'я внаслідок нещасного випадку встановлює і засвідчує лікувально-профілактичний заклад. Документом, який підтверджує ушкодження здоров'я особи, є довідка з лікувально-профілактичного закладу.

7.4 Для попередження побутового травматизму слід чітко виконувати правила безпеки життєдіяльності, бути обережним відповідно до особистого здоров'я та здоров'я оточуючих. Застосовувати знання з попередження травм, отримані на заняттях з ОБЖ та на виховних годинах.

7.5 Дії в разі нещасних випадків у побуті:

- заспокоїтись і сповістити про це дорослого;
- викликати швидку допомогу за телефоном 103.

8. Перша долікарська медична допомога у разі нещасних випадків, надзвичайних подій тощо.

8.1. Вивести (винести) потерпілого з місця де стався нещасний випадок з дотриманням заходів особистої безпеки (захист від електроструму, вогню, транспорту, небезпечних предметів).

8.2 Повідомити про даний випадок класного керівника, адміністрацію та медичного працівника Коледжу.

8.3. Забезпечити потерпілому спокій у зручному положенні, визначити вид травми (забій, поранення, вивих, перелом, опік, отруєння).

8.4 Надання першої допомоги у випадку ураження електричним струмом:

- вимкнути рубильник або вимкнути запобіжник;
- вимкнути мережу живлення;
- сухою палицею відкинути від потерпілого провід, який знаходиться під напругою, відтягти потерпілого від електричних проводів, від струмопровідних частин установки. Слід користуватися гумовими рукавичками або намотати на руку шарф тощо. Рекомендується стати на ізолюваний предмет (на суху дошку);
- після звільнення потерпілого негайно зробити штучне дихання та непрямий масаж серця. Найбільш ефективний метод штучного дихання «з рота в рот» або «з рота в ніс»;
- після закінчення вдування повітря в рот чи ніс потерпілому дають можливість вільного видиху. Частота вдування повітря потерпілому повинна бути 12-13 разів на хвилину.

8.5 Перша допомога при переломах, вивихах, ударах:

- при переломах, вивихах необхідно надати потерпілому зручне положення, яке виключає рухи пошкодженої частини тіла. Це досягається шляхом накладання шини;
- особливо небезпечні травми хребта. У таких випадках, не піднімаючи потерпілого, підсунути під його спину дошку, щит, двері, тощо;
- при переломі ребер необхідно міцно забинтувати груди або стягнути їх рушником під час видиху;
- при переломах і вивихах ключиці у підм'язову западину кладуть вагу або інший матеріал, згинають руку в лікті під прямим кутом і прибинтовують її до тулуба;
- при переломах і вивихах кисті та пальців рук роблять так: кисть руки з вкладеним у долоню жмутом вати, бинта (пальці зігнуті) прикладають до шини, яка повинна починатися біля середини передпліччя і закінчуватися біля кінців пальців, і перебинтовують;
- при розтягненні зв'язок суглобів треба підняти хвору кінцівку до гори, накладати холодний компрес та тісну пов'язку, створити спокій до прибуття лікаря;

- при ударах забезпечити потерпілому повний спокій, накласти на місце удару холодний компрес. При ударах із синцями не слід класти примочки, місце удару змастити йодом і накласти пов'язку.

8.6. Перша допомога при опіках, теплових ударах:

- надаючи першу допомогу при опіках, теплових ударах, слід швидко припинити дію високої температури;

- при появі різних ознак теплового або сонячного удару потерпілого негайно виводять на свіже повітря або в тінь, потім його кладуть, розстібають одяг, що стискає, на голову і на серце кладуть холодні компреси, дають пити у великій кількості холодну воду, у тяжких випадках потерпілого обливають холодною водою;

- при припиненні дихання або його утрудненні до прибуття лікаря потерпілому роблять штучне дихання.

8.7 Перша допомога при обмороженні, переохолодженні:

- обмороження виникає при місцевій дії холоду на тіло;

- при обмороженні I ступеня слід розтерти обморожені місця тіла сухою теплою тканиною до почервоніння;

- при обмороженні II-III ступенів - накласти стерильні сухі пов'язки і забезпечити негайну доставку потерпілого в лікарню;

- при легкому ступені переохолодження тіло розігрівають розтиранням, дають випити кілька склянок теплої рідини;

- при середньому і тяжкому ступенях – тіло енергійно розтирають вовняною тканиною до почервоніння шкіри, дають багато пити.

8.8 Надання першої допомоги при пораненні й кровотечі:

- перша допомога при пораненні та кровотечі зводиться до обережного накладання на рану індивідуального пакета. При цьому мити рану водою, змивати кров з рани забороняється;

- якщо індивідуального пакета немає, для перев'язування використовуйте чисту носову хустинку. У цьому випадку приготовлену для перев'язування тканину змочить йодом так, щоб пляма йоду трохи перебільшувала розміри рани;

- при кровотечі необхідно підняти поранену кінцівку, закрити рану перев'язувальним матеріалом і притиснути ділянку біля неї на 4-5 хвилин, не торкаючись рани пальцем;

- при накладанні джгута спочатку місце накладання обгортають м'яким матеріалом (тканиною, ватою тощо). Потім джгут розтягують і туго перетягують ним попередньо обгорнуту ділянку кінцівки доти, поки не припиниться кровотеча;

- за відсутності гумової трубки або стрічки, що розтягується, для джгута застосовують інші матеріали (мотузку, ремінь, рушник тощо).

8.9 Перша допомога при отруєнні:

- причиною отруєння є проникнення в організм людини різних токсичних речовин. Захворювання починається через 2-3 год, інколи через 20-26 год.;

- при харчовому отруєнні потерпілому кілька разів промивають шлунок (примушують випити 1,5 – 2 л води, а потім викликають блювання подразненням кореня язика) до появи чистих промивних вод;

- можна дати 8-10 таблеток активованого вугілля. Потім дають багато чаю, але не їжу. Якщо після отруєння пройшло 1-2 год. Й отрута надійшла вже із шлунка до кишечника, то викликати блювання марно.

8.10 Перша допомога при ураженні хімічними речовинами:

- якщо хімічна речовина рідка, її треба негайно змити проточною водою протягом 15-30 хв.;

- якщо хімічна речовина потрапила в очі, слід промивати їх холодною водою протягом 15-30 хв. Око треба розплющити, а струмінь води спрямувати до його внутрішнього куточка;

- якщо речовина суха, її треба струсити чи зняти сухою ганчіркою (і ніколи не здувати, щоб порошок не потрапив в очі);

- тільки після цього уражене місце промивають водою;

- діти і люди похилого віку потребують негайної госпіталізації навіть при незначному ураженні хімічними речовинами;

- за перших ознак отруєння слід викликати швидку допомогу за номером 103;

- до лікарні треба взяти посуд та етикетку від хімічної речовини, яка викликала отруєння.

8.11. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів вищої освіти під час освітнього процесу, у разі, якщо аварійна ситуація виходить з під контроль дорослих:

- якщо аварійна ситуація вийшла з під контроль дорослих, не панікуй, пам'ятай, що безпека твого життя залежить від тебе. Оціни правильно ситуацію й дій у руслі правил і вимог конкретної інструкції з безпеки життєдіяльності. Намагайся залишити аварійно-небезпечне місце. За мобільним зв'язком зв'яжись з дорослими й опиши ситуацію, - вони підкажуть, як правильно діяти.

- пам'ятай номери екстрених служб, у разі потреби звертайся за номерами до спеціалістів:

101- пожежна охорона, МНС;

102 - міліція;

103 - швидка медична допомога;

104 - газова служба.

Розробив:

Заступник директора з ВР

Саніна О. В.

Узгоджено:

Провідний інженер з охорони праці

Кислинський В.Г.